

PWYLLGOR SGRIWTINI PARTNERIAETH AC ADFYWIO

Cofnodion y cyfarfod hybrid a gynhaliwyd ar 22 Tachwedd 2023

YN BRESENNOL: Y Cyngorydd Dylan Rees (Cadeirydd)
Y Cyngorydd Gwilym O Jones (Is-Gadeirydd)

Y Cyngorwyr Non Dafydd, Euryrn Morris, Pip O'Neill,
Margaret Murley Roberts, Ken Taylor a Sonia Williams.

Aelodau Portffolio

Arweinydd y Cyngor ac Aelod Portffolio Datblygu Economaidd;
Y Cyngorydd Dafydd R Thomas – Aelod Portffolio Priffyrdd, Eiddo
a Gwastraff (ar gyfer Eitem 4)

WRTH LAW: Prif Weithredwr,
Dirprwy Brif Weithredwr,
Pennaeth Democratiaeth (DS),
Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd (eitem 6 yn unig),
Prif Swyddog Rheoli Gwastraff (ME) (eitem 4 yn unig),
Rheolwr Strategaeth Gwasanaeth a Busnes (GP) (eitem 4 yn
unig),
Uwch Swyddog Gweithredol Diogelwch Cymunedol Gwynedd a
Môn (eitem 5 yn unig),
Prif Swyddog Datblygu Economaidd (THJ) (eitem 6 yn unig),
Rheolwr Rhaglen Ffyniant Bro (EM) (eitem 6 yn unig),
Rheolwr Sgrwtini (AD),
Swyddog Sgrwtini (EA),
Swyddog Pwyllgor (MEH).

YMDDIHEURIADAU: Y Cyngorwyr John Ifan Jones a Derek Owen.

Y Cyngorydd Neville Evans – Aelod Portffolio Hamdden,
Twristiaeth a Morwrol;
Y Cyngorydd Gary Pritchard – Dirprwy Arweinydd ac Aelod
Portffolio Plant, Ieuenctid a Gwasanaethau Tai.
Y Cyngorydd Alun Roberts – Aelod Portffolio Gwasanaethau
Oedolion a Diogelwch Cymunedol.

Pennaeth Gwasanaethau Tai,
Pennaeth Priffyrdd, Eiddo a Gwastraff.

**HEFYD YN
BRESENNOL:**

Aelodau Portffolio

Y Cyngorydd Nicola Roberts – Aelod Portffolio Cynllunio,
Gwarchod y Cyhoedd a Newid Hinsawdd;
Y Cyngorydd Robin Williams – Dirprwy Arweinydd ac Aelod
Portffolio Cyllid

1 YMDDIHEURIADAU

Fel y nodwyd uchod.

2 DATGAN DIDDORDEB

Bu i'r Cynghorydd Euryn Morris ddatgan diddordeb personol yn Eitem 5 – Cynllun Strategol Adnoddau ac Ailgylchu 2023-2028.

3 COFNODION

Cadarnhawyd bod cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 17 Hydref, 2023 yn gywir, yn amodol ar gynnwys y pwyntiau gweithredu a nodwyd yn eitem 4 – Gwasanaeth Cynllunio Argyfwng Rhanbarthol – Adroddiad Blynyddol : 2022/2023, bod y Prif Weithredwr yn ysgrifennu at Lywodraeth Cymru i fynegi bod angen rhoi cynllun penodol ar waith ar gyfer yr Ynys oherwydd ystyriaethau'n ymwneud â chadernid y ddwy bont pe bai digwyddiad mawr yn digwydd.

4 CYNLLUN STRATEGOL ADNODDAU AC AILGYLCHU - 2023-2028

Cyflwynwyd adroddiad Pennaeth Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo i'w ystyried gan y Pwyllgor.

Dywedodd Aelod Portffolio Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo fod Cynllun Strategol Adnoddau ac Ailgylchu 2023-2028 yn cefnogi prif uchelgeisiau'r Cyngor yng Nghynllun y Cyngor. Mae Cynllun y Cyngor yn nodi bod angen i'r Cyngor gyrraedd cyfradd ailgylchu o 70% erbyn 2028 a chyrraedd y targed o allyriadau carbon seronet erbyn 2030. Nododd fod dyletswydd ar bob preswlydd a thwristiaid i leihau gwastraff a chynyddu cyfraddau ailgylchu. Mae gan y Cyngor berthynas waith dda gyda sefydliadau partner o fewn CLILC, Llywodraeth Cymru ac WRAP Cymru i helpu i gyrraedd y cyfraddau targed hyn o ailgylchu o 70%. Ar hyn o bryd y cyfraddau ailgylchu presennol ar Ynys Môn yw 64% (gall amrywio yn ystod gwahanol gyfnodau o fewn y flwyddyn). Cyfeiriodd yr Aelod Portffolio at yr ymgynghoriad cyhoeddus diwethaf a gynhaliwyd am chwe wythnos rhwng 11 Medi a 20 Hydref, 2023. Cynlluniwyd yr ymgynghoriad i gasglu adborth ar y ffrydiau gwaith allweddol i leihau, aildefnyddio ac ailgylchu mwy o wastraff cartref. Cafwyd ymateb gan bron i 200 i'r broses ymgynghori (tynnwyd sylw at yr ymateb a dderbyniwyd yn y ddogfen ymgynghori sy'n gysylltiedig â'r adroddiad). Dywedodd ymhellach fod cyfeiriad wedi'i wneud nad yw'r blwch ailgylchu i ddal cardbord yn ddigonol a bod angen ystyried ffyrdd eraill o gasglu cardbord h.y. rhoi sachau ar gyfer cardbord ychwanegol. Nododd ymhellach fod angen ail-addysgu pobl am bwysigrwydd ailgylchu ac yn enwedig y genhedlaeth iau .

Dywedodd y Prif Swyddog Rheoli Gwastraff mai'r prif flaenoriaethau strategol yw lleihau gwastraff, cynyddu cyfraddau ailgylchu, lleihau tipio anghyfreithlon, gwella lefel glanhau strydoedd ynghyd â gwella cyfraddau ailgylchu a gwastraff o fewn adeiladau'r Cyngor. Nododd hefyd, er mwyn darparu gwasanaethau sy'n addas ar

gyfer y dyfodol, y bydd angen fflyd effeithlon o gerbydau allyriadau isel iawn - bydd angen eu trosglwyddo o gerbydau disel i gerbydau trydan i gasglu gwastraff ac ailgylchu ynghyd â'r peiriannau o fewn y safle ailgylchu yng Ngwalchmai a Phenhesgyn yn y dyfodol. Dywedodd ymhellach fod y broses ymgynghori yn cefnogi'r angen i gynyddu cyfraddau ailgylchu a lleihau'r gwastraff bin du.

Wrth ystyried yr adroddiad, trafododd y Pwyllgor y prif faterion canlynol:-

- Cyfeiriwyd at amcanion y Cynllun Strategol Adnoddau ac Ailgylchu gan ddweud ei fod yn uchelgeisiol. Codwyd cwestiynau ynghylch beth arall y gall y Cyngor ei wneud i gyflawni'r gyfradd ailgylchu statudol o 70% erbyn 2020. Mewn ymateb, dywedodd y Prif Swyddog Rheoli Gwastraff fod y gyfradd ailgylchu o 70% yng Nghymru yn uchel a bod trigolion yr Ynys eisoes wedi gallu cyflawni lefel ailgylchu o 64%. Nododd y bydd angen edrych ar ffyrdd eraill o ailgylchu gan godi ymwybyddiaeth o bwysigrwydd ailgylchu ac ystyried ffyrdd eraill o sicrhau bod popeth y gellir ei ailgylchu yn cael ei ailgylchu. Mae dadansoddiad wedi'i wneud o gynnwys gwastraff y bin du ac mae deunyddiau y gellir eu hailgylchu o hyd o fewn y biniau du.
- Codwyd cwestiynau ynghylch sut y bydd y Cynllun Strategol Adnoddau ac Ailgylchu yn helpu'r Cyngor i gyflawni ei ymrwymiad i fod yn garbon sero-net erbyn 2030. Codwyd cwestiynau pellach ynghylch a yw targed carbon sero-net 2030 Llywodraeth Cymru yn uchelgeisiol o ystyried yr economi ariannol. Mewn ymateb, dywedodd y Prif Swyddog Rheoli Gwastraff fod Cynllun Strategol Cymru hefyd yn nodi bod y rheswm dros ailgylchu yn bwysig fel bod targedau carbon sero-net yn cael eu cyrraedd a bydd angen ymchwilio i sut mae'r deunydd ailgylchadwy yn cael ei gasglu gyda'r angen am gerbydau trydan a hydrogen. Fodd bynnag, ar hyn o bryd mae cerbydau hydrogen yn cael eu datblygu gan ei fod yn rhan o dechnoleg newydd. Dywedodd y Prif Weithredwr fod y Cyngor wedi ymrwmo i gyrraedd y targedau carbon sero-net erbyn 2030. Fodd bynnag, bydd cyrraedd y targed yn dibynnu ar adnoddau ariannol. Cyfeiriodd at y 3 elfen yn y Cynllun Strategol h.y. mae angen datgarboneiddio adeiladau'r Cyngor os oes adnoddau ariannol ar gael, ond roedd o'r farn bod gan yr Awdurdod sawl adeilad hanesyddol y mae angen ystyried eu defnyddio yn y dyfodol. Mae angen ymchwilio i gynllun y fflyd ond mae hynny eto yn dibynnu ar adnoddau cyfalaf. Byddai proses dendro Cymru gyfan yn lleddfu baich costau awdurdodau lleol. Bydd angen ymchwilio hefyd i fesurau caffael i sicrhau bod sefydliadau partner yn y sector preifat wedi ymrwmo i fod yn garbon sero-net.
- Cyfeiriwyd at yr ymateb i'r broses ymgynghori a gynhaliwyd fel rhan o'r Cynllun Strategol Adnoddau ac Ailgylchu. Codwyd cwestiynau ynghylch y ganran a wnaeth ymateb i'r ymgynghoriad ac a oedd y ffaith mai dim ond 22% a ymatebodd yn cael ei ystyried yn ganran siomedig. Mewn ymateb, dywedodd y Prif Swyddog Rheoli Gwastraff fod y broses ymgynghori wedi'i chynnal trwy wefan y Cyngor a'i hyrwyddo drwy'r sianeli cyfryngau cymdeithasol. Fe'i rhannwyd hefyd ymhlith fforymau cymunedol heneiddio'n dda Ynys Môn. Dywedwyd ymhellach fod chwarter yr ymatebwyr o'r farn bod y gwasanaeth yn wael/gwael iawn. Mewn ymateb, dywedodd y Rheolwr Strategaeth Gwasanaeth a Busnes fod 75 o ymatebwyr wedi dweud bod y 'blychau troli ailgylchu' yn hawdd eu torri, nad oedd digon o le yn y blychau ar gyfer cardbord a phlastigion, bod sbwriel ar y strydoedd yn sgil casglu'r deunyddiau ailgylchu a

bod pobl yn ansicr beth y gallant ei ailgylchu. Nododd fod gwaith yn cael ei wneud ar hyn o bryd gyda WRAP Cymru i adolygu'r ddarpariaeth ar hyn o bryd.

- Cyfeiriwyd yn ystod y broses ymgynghori at yr angen am focs gyda mwy o le ynddo i gasglu cardbord. Codwyd cwestiynau ynghylch y ffaith na fu sôn am faint annigonol y bin bwyd brown gan y gellid arbed gwastraff bwyd rhag gorfod cael ei waredu i safleoedd tirlenwi gan gyfrannu at gynyddu allyriadau carbon. Gwnaed sylwadau pellach fod nifer y biniau bwyd brown a oedd yn cael eu rhoi allan i'w casglu yn isel. Mewn ymateb, dywedodd y Prif Swyddog Rheoli Gwastraff fod dadansoddiad wedi'i wneud i wastraff bwyd mewn biniau du. Er y cydnabyddir y dylid osgoi gwastraff bwyd, mae angen i'r Awdurdod ganolbwyntio ar wahanol ffyrdd o gasglu gwastraff bwyd. Cyfeiriodd y Prif Weithredwr at Dudalen 10 o'r blaenoriaethau strategol sy'n canolbwyntio ar y ffordd ymlaen o ran ailgylchu a gwaredu gwastraff. Nododd fod y Cynllun Strategol yn adnodd corfforaethol ar draws gwasanaethau'r Cyngor o ran addysgu a chyfathrebu â'r cyhoedd ynghylch yr angen i ailgylchu a lleihau gwastraff. Awgrymodd y dylai'r Pwyllgor argymhell i'r Pwyllgor Gwaith fod angen cynnal dadansoddiad pellach ar y mater hwn.
- Codwyd cwestiynau ynghylch sut y gellir casglu gwastraff ychwanegol drwy gael mwy o finiau casglu ar strydoedd. Mewn ymateb, dywedodd y Prif Swyddog Rheoli Gwastraff fod dros 600 o finiau casglu ar strydoedd ar yr Ynys; mae 15 bin sydd â chyfleusterau ailgylchu ar gyfer gwahanu gwastraff. Nododd fod safon yr ailgylchu o fewn y biniau hyn yn wael oherwydd halogiad sy'n arwain at anawsterau ailgylchu. Er bod rheoli'r cyfleusterau hyn yn her, mae angen gosod cyfleusterau ychwanegol mewn ardaloedd pellach ar yr Ynys dros y blynyddoedd nesaf. Awgrymodd y Prif Weithredwr y dylai'r Pwyllgor argymhell i'r Pwyllgor Gwaith y dylid gosod rhagor o finiau casglu ar gyfer ailgylchu ar strydoedd, yn enwedig yng nghanol trefi ac ardaloedd arfordirol. At hynny, dywedodd fod cysylltiad hefyd rhwng y Cynllun Cyrchfan a Chynllun AHNE yr Awdurdod.
- Codwyd cwestiynau ynghylch pa risgiau a nodwyd a allai effeithio ar gyflawni'r Cynllun Strategol Adnoddau ac Ailgylchu. Mewn ymateb, dywedodd y Prif Swyddog Rheoli Gwastraff mai'r prif risg i'r Cynllun Strategol yw adnoddau cyfalaf a bod newidiadau mawr o'n blaenau oherwydd bod angen newid y fflyd i gerbydau trydan/hydrogen, newid y biniau a'r gwasanaethau a ddarperir a chynnal y gwasanaethau presennol. Dywedodd ymhellach fod risgiau i unrhyw newidiadau a allai ddigwydd i ddeddfwriaeth ac y gellid wynebu dirwyon os na chyrhaeddir targedau. Mae'r deunyddiau sy'n cael eu hailgylchu ar hyn o bryd yn cael eu gwerthu i gynhyrchu incwm i ariannu'r gwasanaeth ond gall y farchnad ar gyfer deunyddiau o'r fath amrywio. Codwyd cwestiynau pellach ynghylch y goblygiadau ariannol i'r Cyngor yn sgil gweithredu'r Cynllun Strategol. Mewn ymateb, dywedodd y Prif Swyddog Rheoli Gwastraff bod goblygiadau ariannol cyfalaf enfawr fel y nodwyd o'r blaen ac mae angen buddsoddi adnoddau ariannol yn y seilwaith a mynd i'r afael ag unrhyw newidiadau i Reoliadau Iechyd a Diogelwch yn y dyfodol.
- Codwyd cwestiynau ynghylch a oes goblygiadau o ran costau os nad yw'r deunyddiau ailgylchu yn cael eu golchi a ph'un ai a yw'n ddiwerth. Mewn ymateb, dywedodd y Prif Swyddog Rheoli Gwastraff fod mwyafrif y preswylwyr yn cydymffurfio â'r gofyniad i olchi eu deunyddiau ailgylchu ond os yw safon yr ailgylchu yn wael yna mae gwerth yr ailgylchu yn lleihau. Gwnaed sylwadau pellach ei bod yn ymddangos bod cynnydd mewn cyfleusterau 'tec-awe' yng

nghanol trefi. Codwyd cwestiynau ynghylch a ellir gosod amod cynllunio bod angen darparu bin gwastraff ynghlwm wrth unrhyw gais cynllunio a gymeradwyir ar gyfer siopau 'tec-awe'. Mewn ymateb, dywedodd y Prif Swyddog Rheoli Gwastraff y byddai'n croesawu amod o'r fath ar fusnes 'tec-awe', fodd bynnag, byddai angen gwahanu'r gwastraff pecynnu hefyd i'r blychau ailgylchu cywir.

- Cyfeiriwyd o fewn y Cynllun Strategol at y ffaith bod angen mynd i'r afael â thipio anghyfreithlon. Codwyd cwestiynau fel sut y gellir mynd i'r afael â hyn ar draws yr Ynys a faint sydd wedi cael eu herlyn am achosion o dipio anghyfreithlon y llynedd. Mewn ymateb, dywedodd y Prif Swyddog Rheoli Gwastraff nad oedd unrhyw achos o erlyniad am dipio anghyfreithlon ar yr Ynys y llynedd. Nododd fod nifer yr erlyniadau am achosion o dipio anghyfreithlon mewn unrhyw awdurdod lleol drwy'r llys yn isel gan fod angen adnoddau i orfodi gorfodaeth ac i sicrhau tystiolaeth ac erlyn achosion o dipio anghyfreithlon. Fodd bynnag, mae angen mesurau gorfodi i leihau tipio anghyfreithlon gan ei fod yn cael effaith negyddol ar drefi a chymunedau ac mae angen cyfleu bod tipio anghyfreithlon yn annerbyniol. Dywedodd y Rheolwr Strategaeth Gwasanaeth a Busnes eu bod ar hyn o bryd yn ystyried cynyddu'r gosb ariannol am dipio anghyfreithlon sydd ar hyn o bryd yn £75 o'i gymharu ag awdurdodau lleol eraill yng Ngogledd Cymru sy'n codi rhwng £200 a £400. Codwyd cwestiynau pellach ynghylch a ellid lleoli cyfleuster ailgylchu yng Nghaergybi gan ei bod yn ymddangos bod tipio anghyfreithlon yn uwch yn yr ardal hon. Mewn ymateb, dywedodd y Prif Swyddog Rheoli Gwastraff nad oes safleoedd ychwanegol wedi'u cynllunio ar Ynys Môn ar hyn o bryd. Dywedodd y Prif Weithredwr nad oes gan rai pobl y modd i fynd â'u deunyddiau ailgylchu i'r ganolfan ailgylchu. Nododd fod 'sgipiau cymunedol' wedi bod yn boblogaidd am sawl blwyddyn yn y cymunedau. Mae'r Cyngor yn gweithio gyda sefydliad partner Cadwch Gymru'n Daclus mewn ardaloedd arfordirol ac mae gwirfoddolwyr yn helpu i glirio gwastraff. Dywedodd y gallai gwahanol agweddau ar gyfleusterau ailgylchu gael eu trafod o dan y Cynllun Ffyniant a Rennir.
- **PENDERFYNWYD:-**
- **Nodi'r Cynllun Strategol Adnoddau ac Ailgylchu 2023-2028;**
- **Argymhell i'r Cyngor fabwysiadu'r Cynllun Strategol Adnoddau ac Ailgylchu 2023-2028.**

CAMAU GWEITHREDU:

- **Bod y Cynllun Strategol Adnoddau ac Ailgylchu yn cynnwys y cynnydd mewn cyfraddau ailgylchu bwyd fel camau penodol;**
- **Bod angen ystyried, pan fydd ceisiadau cynllunio yn cael eu cyflwyno ar gyfer siopau bwyd cyflym, bod angen darparu bin gwaredu gwastraff;**
- **Nodi bod ailgylchu a gwastraff yn gyfrifoldeb corfforaethol ar draws nifer o Wasanaethau'r Cyngor ac y dylid cynnal ymgyrchoedd Cadwch Ynys Môn yn Daclus i addysgu plant a phobl ifanc am bwysigrwydd ailgylchu;**

- **Mae ailgylchu gwastraff biniau yn ein trefi a'n cymunedau arfordirol yn agwedd sydd angen sylw pellach ac mae'n fater sy'n gysylltiedig â chynlluniau strategol eraill megis y Cynllun Rheoli Cyrchfan, Cynllun Rheoli AHNE.**

5 ADRODDIAD BLYNYDDOL PARTNERIAETH DIOGELWCH CYMUNEDOL GWYNEDD AC YNYS MÔN: 2022/2023

Cyflwynwyd adroddiad y Dirprwy Brif Weithredwr i'w ystyried gan y Pwyllgor.

Dywedodd Arweinydd y Cyngor, yn absenoldeb yr Aelod Portffolio fod yr Adroddiad Blynyddol yn rhoi cyfle i weld yr ystadegau a'r heriau gan fod gweithio mewn partneriaeth yn hanfodol i ddiogelwch cymunedol.

Wrth ystyried yr adroddiad, trafododd y Pwyllgor y prif faterion canlynol::-

- Codwyd cwestiynau i ba raddau y mae'r Pwyllgor yn cytuno â blaenoriaethau'r Bartneriaeth, sy'n seiliedig ar broses asesu anghenion lleol, ac a oes materion eraill y mae angen eu blaenoriaethu. Codwyd cwestiynau pellach wrth i'r adroddiad gyfeirio at y newidiadau mewn adrodd ac o ran sut mae'n bosibl cael darlun cywir o unrhyw welliant neu ddirywiad mewn cymunedau unigol. Mewn ymateb, dywedodd Uwch Swyddog Gweithredol Diogelwch Cymunedol Gwynedd a Môn fod blaenoriaethau Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Gwynedd ac Ynys Môn o fewn y Cynllun Gweithredu yn seiliedig ar strategaeth ranbarthol gan Fwrdd Gogledd Cymru Mwy Diogel. Ffocws y Bwrdd yw sicrhau bod Gwynedd a Môn yn lle diogel i fyw, gweithio ac ymweld ag ef . Mae Strategaeth y Bartneriaeth hefyd yn cael ei dylanwadu gan Asesiad Strategol yr Heddlu ac mae'n adrodd ar y materion troseddol yn yr ardal. Mae'r Strategaeth yn gosod fframwaith o flaenoriaethau ar gyfer yr holl sefydliadau sy'n rhan o'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol. Nododd fod y newidiadau i'r broses gofnodi wedi eu hamlygu yn yr adroddiad a bydd gan yr Heddlu gyfnod estynedig i flaenoriaethu dioddefwyr troseddau heb orfod dyblygu cofnodion. Bydd hyn yn sicrhau dull cyson o gofnodi ar draws y DU sy'n fwy cywir na'r system flaenorol. Nododd ymhellach fod Gogledd Cymru mewn lle cadarnhaol o ran lleihau troseddau.
- Codwyd cwestiynau ynghylch pa ffyrdd y mae'r bartneriaeth statudol yn ychwanegu gwerth ac yn gweithio mewn modd effeithiol ac effeithlon yn unol â disgwyliadau Deddf Trosedd ac Anhrefn 1998. Mewn ymateb, dywedodd yr Uwch Swyddog Gweithredol Diogelwch Cymunedol o dan Ddeddf Trosedd ac Anhrefn 1998 fod dyletswydd ar y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol i weithio'n agos gyda'i sefydliadau partner i sicrhau mwy o gydweithio a rhannu gwybodaeth. Nododd fod gwahanol feysydd gwaith yn cael eu gwneud gan y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol ac mae'r awdurdodau lleol mewn gwll sefyllfa i fynd i'r afael ag unrhyw faterion a allai godi. Dywedodd y Dirprwy Brif Weithredwr, fel Cadeirydd y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol, fod gwaith yn cael ei wneud ar broses strategol i godi ymwybyddiaeth o wahanol faterion pryder na fyddent fel arall wedi bod yn ymwybodol ohonynt, a bod modd gweithredu'n bwrpasol a gwella'r modd yr ymdrinnir â materion trosedd a allai godi. Cyfeiriwyd ymhellach gan y Pwyllgor ei fod yn nodi yn yr adroddiad nad

yw'r Swyddfa Gartref yn cydnabod ymddygiad gwrthgymdeithasol fel trosedd, ond mae Awdurdod yr Heddlu yn cydnabod bod ymddygiad gwrthgymdeithasol yn drosedd. Mewn ymateb, dywedodd yr Uwch Swyddog Gweithredol Diogelwch Cymunedol ei bod yn deall nad yw ymddygiad gwrthgymdeithasol yn cael ei gofnodi fesul achos ond ei fod yn cael ei gofnodi ar sail faint o alwadau sy'n cael eu derbyn gan Ystafell Reoli'r Heddlu. Dywedodd y Dirprwy Brif Weithredwr ei fod yn bwriadu gwahodd yr Heddwras sy'n mynychu'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol i'r cyfarfod hwn wrth drafod yr Adroddiad Blynyddol yn y Pwyllgor hwn maes o law.

- Cyfeiriwyd at y cynnydd yr adroddwyd amdano mewn dwyn o siopau yn y cyfryngau yn ddiweddar ac mae manwerthwyr yn cwyno nad yw'r Heddlu yn bresennol mewn unrhyw ddiwyddiadau'n ymwneud â dwyn o siopau. Codwyd cwestiynau ynghylch a yw dwyn o siopau ar gynnydd yn Ynys Môn a ledled Cymru gan nad yw dwyn o siopau'n cael ei gofnodi a ph'un ai a oes Tasglu am gael ei sefydlu i leihau achosion o ddwyn o siopau. Mewn ymateb, dywedodd y Swyddog Gweithredol Diogelwch Cymunedol ei bod yn ymwybodol bod dwyn o siopau manwerthu yn flaenoriaeth i Heddlu Gogledd Cymru ac mae gwaith wedi'i wneud gydag archfarchnadoedd o ran cynllun siopau i sicrhau nad yw eitemau gwerth uchel yn cael eu gosod ger y drysau allan. Dywedodd hefyd fod Heddlu Gogledd Cymru wedi bod yn targedu prif droseddwr i ddeall y rhesymau dros ddwyn o siopau ac i newid patrymau ymddygiad. Cynhaliwyd Wythnos Gweithredu Busnes Mwy Diogel gan yr Heddlu yn ddiweddar gydag archfarchnadoedd gan eu hannog i gysylltu â'r Heddlu i gael cyngor a chefnogaeth ac i fynd i'r afael â throseddau cyfundrefnol a mynych. Nododd fod tuedd i weld cynnydd mewn dwyn o siopau yn ystod cyfnod y Nadolig ac mae gwaith wedi'i wneud ar draws yr heddlu i baratoi ar gyfer hyn.
- Codwyd cwestiynau ynghylch a oes gostyngiad yn nifer y troseddau a adroddwyd yn sgil y ffaith nad yw dioddefwyr yn adrodd am droseddau gan eu bod yn credu na fydd yr Heddlu yn bresennol. Dywedodd y Dirprwy Brif Weithredwr ei fod yn fodlon trafod y mater gyda'r Heddlu.
- Cyfeiriwyd at achosion o dwyll dros y ffôn ac ar-lein. Codwyd cwestiynau ynghylch a yw digwyddiadau o'r fath yn cynyddu ar Ynys Môn gan fod twyllwyr yn defnyddio'r Gymraeg wrth ffonio pobl. Nodwyd bod yr Adran Safonau Masnach yn trefnu ymgyrch i godi ymwybyddiaeth o dwyll dros y ffôn ac ar-lein. Gall Facebook a llwyfannau cyfryngau cymdeithasol hefyd fod yn ddull o rannu rhybuddion i'r gymuned am dwyllwyr sy'n ffonio pobl. Mewn ymateb, dywedodd y Swyddog Gweithredol Diogelwch Cymunedol fod achosion o dwyll dros y ffôn ac ar-lein wedi cynyddu'n sylweddol yn y DU ac yn enwedig targedu pobl oedrannus sy'n agored i niwed. Nododd fod twyll dros y ffôn ac ar-lein yn flaenoriaeth gan yr Heddlu. Rhoddwyd hyfforddiant y llynedd i'r Swyddogion yn y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol sy'n delio â digwyddiadau ac i gefnogi dioddefwyr. Pwysleisiodd y Prif Weithredwr fod gan yr Awdurdod rwydwaith Oed-gyfeillgar ac mae angen tynnu sylw at rannu gwybodaeth am dwyll dros y ffôn ac ar-lein a dargedir ar yr henoed a phobl agored i niwed.

PENDERFYNWYD Nodi cynnwys yr adroddiad a'r dogfennau atodol, a nodi a yw'r Pwyllgor Sgriwti yn cefnogi'r blaenoriaethau a chyfeiriad y gwaith i'r dyfodol.

CAM GWEITHREDU: Fel y nodir uchod.

6 Y RHAGLEN FFYNIANT BRO – Y DIWEDDARAF

Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd i'w ystyried gan y Pwyllgor.

Dywedodd Arweinydd y Cyngor ac Aelod Portffolio Datblygu Economaidd fod penderfyniad wedi'i wneud i beidio â chyflwyno cais yn y Rhaglen Ffyniant Bro gyntaf oherwydd bod yr amserlen i ddatblygu cais manwl digonol yn afrealistig. Yn hytrach, penderfynwyd canolbwyntio ar wahodd datganiadau o ddiddordeb gan bartneriaid allanol ar gynlluniau y gellid eu cyflawni mewn cydweithrediad â'r Cyngor Sir i baratoi ar gyfer ail gylch y Gronfa Ffyniant Bro. Yn ystod yr asesiad, daeth i'r amlwg mai dim ond cais yn canolbwyntio ar fynd i'r afael ag anghenion economaidd-gymdeithasol Caerdybi fyddai'n debygol o fodloni gofynion penodol Llywodraeth y DU a chael unrhyw siawns o fod yn llwyddiannus. Cyflwynwyd cyfanswm o 5 datganiad o ddiddordeb o Gaerdybi a oedd yn cynnwys Cymunedau Môn yn Gyntaf a'r Cyngor Tref; Yr Eglwys yng Nghymru; Canolfan Ucheldre; Amgueddfa Forwrol a Chyngor Sir Ynys Môn – Adfywio Treftadaeth. Nododd fod adroddiad cynnydd wedi'i baratoi sy'n cynnwys y trefniadau llywodraethu ar gyfer y rhaglen gyda threfniadau rheoli llym ar waith i sicrhau rheolaeth ariannol, cydymffurfiaeth a rheoli risg. Dymunai'r Arweinydd ddiolch i'r staff a fu'n rhan o'r prosiect am y gwaith o gyflawni'r cais llwyddiannus hwn.

Wrth ystyried yr adroddiad, trafododd y Pwyllgor y prif faterion canlynol:-

- Codwyd cwestiynau ynghylch sut y caiff prosiectau'r Gronfa Ffyniant Bro eu mesur o ran allbynnau uniongyrchol ac anuniongyrchol. Mewn ymateb, dywedodd Rheolwr y Rhaglen Ffyniant Bro fod trefniadau llywodraethu cadarn yn cael eu cyflwyno ar ddechrau'r broses gais i Lywodraeth y DU a oedd hefyd yn cynnwys sefydlu Bwrdd Rhaglen mewn partneriaeth â'r sefydliadau partner. Nododd fod y Bwrdd yn cyfarfod yn rheolaidd bob chwe wythnos i sicrhau bod adroddiadau monitro a chynnydd yn cael eu trafod yn enwedig mewn meysydd fel caffael er mwyn sicrhau eu bod yn cydymffurfio'n llawn â rheoliadau. O ran manteision uniongyrchol i ardal Caerdybi, ystyrir diwylliant y dref h.y. Eglwys Sant Cybi; ailddatblygu adeiladau gwag i'w defnyddio unwaith eto; uwchraddio'r siopau yng nghanol y dref; cyfleoedd cyflogaeth i bobl leol yn yr ardal. Nododd mai'r manteision anuniongyrchol yw'r defnydd ychwanegol o fuddion cymunedol yng nghanol y dref; llongau mordeithio yn ymweld â'r dref; cynyddu awyrgylch cyffredinol y dref i ddenu ymwelwyr.
- Cyfeiriwyd at y ffaith bod 5 prif risg sy'n gysylltiedig â'r rhaglen yn cael eu trafod yn yr adroddiad. Codwyd cwestiynau ynghylch pa gamau sydd yn eu lle i reoli a lliniaru'r risgiau hyn? Mewn ymateb, dywedodd y Rheolwr y Rhaglen Ffyniant Bro fod camau llywodraethu cynhwysfawr wedi'u rhoi ar waith o fewn y broses graffu. Mae cofrestr risg gorfforaethol wedi'i sefydlu sy'n cael ei monitro'n rheolaidd gan Fwrdd y Rhaglen. Dywedodd y Prif Weithredwr fel Cadeirydd y Bwrdd Rhaglen, mai'r prif risg yw caffael, a bod y rhaglen yn cael ei monitro i sicrhau bod modd ei chyflawni o ran costau ac yn unol ag amserlen benodol cyllid y Gronfa Ffyniant Bro. Dywedodd Cadeirydd y Pwyllgor ei bod yn anodd craffu ar raglen y Gronfa Ffyniant Bro ar hyn o bryd gan y bydd mwy o fanylion

ar gael ym mis Mawrth i'r Pwyllgor hwn wrth i'r prosiectau ddatblygu ac unrhyw risgiau cysylltiedig.

- Codwyd cwestiynau ynghylch a fyddai ardaloedd gwahanol o fewn Ynys Môn yn elwa o drydedd cylch cyllid y Gronfa Ffyniant Bro (prosiectau a ddaeth yn ail o fewn ail gam y cyllid). Dywedodd y Prif Weithredwr fod y prosiectau yng Nghaergybi wedi eu cymeradwyo oherwydd eu bod yn barod i symud ymlaen. Mae Llywodraeth y DU bellach wedi diwygio'r gyllideb ar gyfer cyllid y Gronfa Ffyniant Bro ac yn ystyried y prosiectau o fewn yr ail gam a oedd yn aflwyddiannus ac nid oes unrhyw ardal wedi cyllid o'r Gronfa Ffyniant Bro fwy nag unwaith.
- Cyfeiriwyd at y ffaith fod y Rhaglen yn trafod rôl sylweddol partneriaid allanol yn y broses o gwblhau Rhaglen y Gronfa Ffyniant Bro yn llwyddiannus. Codwyd cwestiynau ynghylch sut mae'r Cyngor yn gweithio gyda'i gilydd ac yn eu cefnogi i sicrhau eu bod yn cydymffurfio'n llawn a llwyddiannus. Mewn ymateb, dywedodd Rheolwr Rhaglen y Gronfa Ffyniant Bro fod y prif sefydliad partner yn chwarae rhan allweddol wrth gyflawni'r ceisiadau sydd hefyd yn fanteisiol i'w ceisiadau. Mae cyfarfod gyda'r sefydliadau partner yn cael ei drefnu bob mis lle mae cyfle i godi unrhyw bryderon. Nododd eu bod fel Swyddogion yn gweithio yn nhref Caergybi ddwywaith yr wythnos, sy'n caniatáu i unrhyw sefydliadau partner allu gofyn am gymorth ar unrhyw fater. Mae swyddogion y Cyngor yn cyfarfod Swyddogion Llywodraeth y DU bob mis i sicrhau bod y prosesau'n cydymffurfio â gofynion cyllid y Gronfa Ffyniant Bro.
- Codwyd cwestiynau ynghylch pa sicrwydd y gellir ei roi y bydd yr holl gronfa yn cael ei gwario'n llwyddiannus, gan sicrhau cydymffurfiaeth a gwerth am arian. Mewn ymateb, dywedodd y Rheolwr Rhaglen y Gronfa Ffyniant Bro fod yr amserlen i wario cyllid y Gronfa Ffyniant Bro wedi'i chyfyngu (Mawrth 2025) gyda phwysau ar bob un o'r sefydliadau partner i allu gwario'r cyllid o fewn yr amserlen.
- Codwyd cwestiynau ynghylch pa drefniadau sydd ar waith ar gyfer y broses ymgeisio a pha drefniadau sydd ar waith i sicrhau tryloywder. Codwyd cwestiynau pellach a fyddai cwmnïau adeiladu lleol yn cael gwneud cais am y prosiectau. Mewn ymateb, dywedodd y Prif Swyddog Datblygu Economaidd fod y broses ymgeisio wedi'i chynnal yn 2022 gyda phroses mynegi diddordeb yn dilyn hynny er mwyn galluogi partneriaid allanol i gyflwyno prosiectau posibl ar gyfer cyllid y Gronfa Ffyniant Bro. Cafodd y prosiectau eu hasesu yn erbyn meini prawf Llywodraeth y DU, ac roedd yn amlwg mai prosiectau Caergybi oedd yr unig brosiectau a fyddai'n llwyddiannus. Mae manylion y prosesau a wnaed yn cydymffurfio â disgwyladau Llywodraeth y DU. Nodwyd bod yr holl gontractau ar gyfer y prosiectau adeiladu ar gael ar wefan 'Gwerthwch i Gymru' a chynhaliwyd digwyddiad prynwr hefyd ym mis Mehefin 2023 yng Ngwesty Bae Trearddur lle gwahoddwyd contractwyr ar draws Gogledd Cymru.
- Cyfeiriwyd yn yr adroddiad at y ffaith y gallai 65 o gyfleoedd cyflogaeth gael eu creu yn sgil prosiectau'r Gronfa Ffyniant Bro. Codwyd cwestiynau ynghylch a yw'r swyddi hyn ar gael i bobl leol a pha fath o swyddi y rhagwelir y bydd ar gael. Mewn ymateb, dywedodd y Rheolwr Rhaglen y Gronfa Ffyniant Bro y rhagwelir y bydd y swyddi o fewn maes lletygarwch a manwerthu, ond mae'n rhy gynnar o fewn y broses i gyfeirio'n benodol at fanylion cyflogaeth ar hyn o bryd. Nododd fod Cyngor Tref Caergybi wedi hysbysebu'n ddiweddar am gyfleoedd busnes newydd ar Draeth Newry a rhagwelir y bydd y busnesau hyn yn arwain at gyfleoedd cyflogaeth newydd yn nhref Caergybi.

PENDERFYNWYD:-

- **Nodi cynnydd o ran datblygu a chyflawni rhaglen y Gronfa Ffyniant Bro yng Nghaergybi;**
- **Nodi y gweithredir Rhaglen y Gronfa Ffyniant Bro yn unol â chanllawiau Llywodraeth y DU;**
- **Cydnabod rôl y Cyngor wrth gefnogi partneriaid cyflawni'r rhaglen.**

CAM GWEITHREDU : Fel y nodir uchod.

7 BLAEN RAGLEN WAITH

Cyflwynwyd adroddiad y Rheolwr Sgriwtini a oedd yn nodi'r Blaen Raglen Waith ddangosol y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio ar gyfer 2023/2024 i'w ystyried.

PENDERFYNWYD:-

- **Cytuno ar y fersiwn bresennol o'r flaen raglen waith ar gyfer 2023/2024;**
- **Nodi'r cynnydd a wnaed hyd yma o ran gweithredu'r flaen raglen waith.**

Daeth y cyfarfod i ben am 3.50 pm

**Y CYNGHORYDD DYLAN REES
CADEIRYDD**